

Nota van Inlichtingen Europese aanbesteding volgens de openbare procedure voor een Actualisatie Erkende Maatregelenlijsten Energiebesparing.
(kenmerk TN299302)

Datum: 7 april 2021

In deze nota van inlichtingen geeft opdrachtgever antwoord op de in het kader van de hierboven genoemde Europese aanbestedingsprocedure gestelde vragen en geplaatste opmerkingen. Deze nota van inlichtingen maakt deel uit van de offerteaanvraag

No.	Vindplaats	Vraag	Antwoord
1.	Bijlage format CV	In de Aanbestedingsleidraad hoofdstuk 5.2.2. wordt gesproken over het indienen van bijlage 9, format cv. Ik kan dit format CV echter niet vinden in de bijlagen. Kunt u dit format cv alsnog doen toekomen?	Dit is een omissie. U kunt uw eigen format voor de Cv's gebruiken.
2.	VABI software	Voor het doorrekenen van combinaties van maatregelen is de VABI software (VABI op basis van NTA 8800) nog niet gereed en is nu niet inzichtelijk wanneer dit wel gereed is. Hoe kijkt RVO hier tegenaan?	Volgens de website van VABI is deze software wel beschikbaar: " Download de geattesteerde versie EPA NTA 8800 (vabi.nl). "
3.	Branches	Voor perceel 2 wordt afstemming gevraagd met de klankbordgroepen en met branches die niet vertegenwoordigd zijn in de klankbordgroepen. Met hoeveel branches verwacht RVO dat er zelfstandig overleg gevoerd dient te worden en hoeveel tijd moeten we hiervoor reserveren?	RVO schat in dat er voor perceel 2 maximaal voor vijf (gebouw)gebruiksfuncties bijeenkomsten georganiseerd zullen worden met branches die niet vertegenwoordigd zijn in de klankbordgroepen. De bijeenkomsten zullen door RVO georganiseerd worden en hiervoor zullen per (gebouw)gebruiksfunctie de relevante branches gezamenlijk worden uitgenodigd. Per (gebouw)gebruiksfunctie zullen maximaal twee bijeenkomsten georganiseerd worden.
4.	Vraag over het Aanbestedingsdocument paragraaf 3.3 en Bijlage 19	Het huidige beeldmateriaal bestaat uit ogenschijnlijk eenvoudige foto's. Verwacht u eenzelfde opzet voor het nieuwe beeldmateriaal?	Ja dezelfde opzet wordt verwacht.
5.	Vraag over het Aanbestedingsdocument paragraaf 3.3	U heeft het met betrekking tot perceel 1 over 120 te herziene en 80 nieuwe maatregelen. In totaal komt u op 180 unieke maatregelen en 20 extra maatregelen. Hoe verhoudt zich dat tot de 120 en 80 maatregelen? (120+80 = 180+20?)	De 80 maatregelen betreft de 'groslijst' van de nieuw door te rekenen maatregelen: - Het bepalen van de investeringskosten (materiaal, materieel, arbeid), energiebesparing en CO₂-reductie van circa 20 nieuwe maatregelen voor Faciliteiten en

No.	Vindplaats	Vraag	Antwoord
			circa 60 nieuwe maatregelen voor Processen die in aanmerking komen voor opname op de EML. Naast de 120 bestaande maatregelen moeten dus de grondslagen en berekeningsresultaten van in totaal 200 maatregelen in het register opgenomen worden. De inschatting is dat er van de groslijst ~60 maatregelen daadwerkelijk erkend worden: - Het beschrijven van circa 60 (10 voor Faciliteiten en 50 voor Processen) nieuwe erkende maatregelen voor wetstekst, kennisbank en voorlichtingsmateriaal. Dit houdt in dat er in het register slechts voor 180 (120+60) erkende maatregelen informatie (beschrijvingen, beeldmateriaal) hoeft te worden aangeleverd en worden opgeslagen.
6.	Vraag over het Aanbestedingsdocument paragraaf 3.3	Het opstellen van een lijst met voor de hand liggende, extra energiebesparende of CO2-reducerende maatregelen om te suggereren als een erkende maatregel nog niet is uitgevoerd of pas wordt uitgevoerd op een natuurlijk moment; er wordt vanuit gegaan dat dit voor circa 20 maatregelen relevant is". Kunt u dit punt verder verduidelijken?	Een hypothetisch voorbeeld: de erkende maatregel betreft het toepassen van HR++ glas. Mocht deze maatregelen nog niet zijn uitgevoerd zou de gebouweigenaar ook kunnen overwegen HT+++ glas toe te passen. Deze suggestie wil RVO de indiener van een rapportage teruggeven.
7.	Vraag over bijlage 3 Bijlage Referentieverklaring, TN299302	U geeft aan dat als referentie ook meerdere sterk vergelijkbare opdrachten samen als referentie mag worden opgevoerd. In de Referentieverklaring vraagt u echter om één referent. Mogen er ook meerdere vergelijkbare opdrachten worden opgevoerd bij verschillende opdrachtgevers? En zo ja, wat verwacht u dan dat wij opgeven als referent? Bijvoorbeeld de grootste opdracht binnen het totaal?	Nee, vergelijkbare opdrachten bij verschillende opdrachtgevers is niet toegestaan. U dient een referentieopdracht bij één (1) referent op te geven met de genoemde minimale financiële waarde in het Aanbestedingsdocument. Zie de tekst in het Aanbestedingsdocument: "Bij een reeks van afzonderlijke, maar sterk vergelijkbare opdrachten die binnen de referentieperiode voor dezelfde Opdrachtgever zijn uitgevoerd, mag de omzet daarvan bij elkaar worden opgeteld".
8.	Voorstel over Bijlage 7a ConceptOVKPerceel1 paragraaf 2.4	Wij stellen voor om deze aan te passen: Indien de volledige Diensten niet binnen de overeengekomen dan wel verlengde termijn zijn verricht op een wijze die aan de Overeenkomst beantwoordt, anders dan door overmacht, is Opdrachtnemer	Akkoord.

No.	Vindplaats	Vraag	Antwoord
		aan Opdrachtgever een onmiddellijk opeisbare boete verschuldigd van 0,5 % van de totale dan wel maximale prijs die met de Overeenkomst is gemoeid voor elke dag dat de tekortkoming voortduurt tot een maximum van 10 % daarvan. Indien nakoming anders dan door overmacht blijvend onmogelijk is geworden, is de boete onmiddellijk in haar geheel verschuldigd. De boete komt Opdrachtgever toe, onverminderd alle andere rechten of vorderingen, daaronder mede begrepen: a.zijn vordering tot nakoming van de overeengekomen verplichting tot het verrichten van de Diensten; b.zijn recht op schadevergoeding. De boete wordt verrekend met de door Opdrachtgever verschuldigde betalingen, ongeacht of de vordering tot betaling daarvan op een derde is overgegaan.	
9.	Vraag over Aanbestedingsdocument paragraaf 5.2.2	U verwijst naar bijlage 9 ten aanzien van het format cv. Bijlage 9 is echter niet het format, het format lijkt ook niet te zijn opgenomen in een ander nummer. Kunt u ons het format toesturen?	Zie het antwoord op vraag 1.
10.	Omgevingswet	De huidige EML zijn gesplitst in twee bijlagen onder de Omgevingsregeling (bijlage VII en XVIIIa). Aangegeven is dat deze exercitie nogmaals, en grondig, opnieuw moet worden gedaan. Bedoelt u dat opdrachtnemer de huidige EML lijsten ter hand moet nemen en de maatregelen opnieuw moeten verdelen over 2 lijsten (proces/faciliteiten en gebouwgebonden)? Hoe moet hiermee worden omgegaan wanneer de opdracht in 2 percelen aan 2 verschillende partijen wordt gegund? Is het voldoende om alleen te controleren of de maatregel niet op beide lijsten voorkomt?	De tekst "<i>De huidige EML zijn gesplitst in twee bijlagen onder de Omgevingsregeling (bijlage VII en XVIIIa). Aangegeven is dat deze exercitie nogmaals, en grondig, opnieuw moet worden gedaan.</i>" Staat niet in hoofdstuk 3 'Eisen ten aanzien van de opdracht'. De opdrachtnemer hoeft dit niet te doen. RVO zal de huidige erkende maatregelen toewijzen aan de betreffende bijlage van de Omgevingsregeling cq het perceel voor de aanbesteding.
11.	Verbreding naar CO2 reductie	De focus is verbreed naar CO2-reductie. Wordt hierbij alleen gekeken naar de CO2-reductie ten gevolge van de	Er wordt alleen gekeken naar de CO ₂ -emissie(reductie) van de energiedragers (elektriciteit, brandstoffen, warmte).

No.	Vindplaats	Vraag	Antwoord
		energiebesparing? Of moet ook rekening gehouden worden met de CO2-emissie van de materialen die nodig zijn voor de energiebesparing? Zo ja, op welke wijze moet de CO2-emissie van de materialen bepaald worden?	
12.	Referentiegebouwen	Voor gebouwgebonden maatregelen is aangegeven dat gebruik gemaakt dient te worden van de referentiegebouwen van de "Impactanalyse streefdoel 2030". In deze studie is voor de meeste gebruiksfuncties uit het Bouwbesluit slechts 1 referentiegebouw meegenomen, voor kantoor bijvoorbeeld een kantoor van circa 300 m2. Moet dit gebouw als representatief referentiegebouw gehanteerd worden voor alle kantoorgebouwen bij de bepaling van de terugverdientijd? Of kan hiervoor gebruik worden gemaakt van de referentiegebouwen zoals gehanteerd in de studie naar de eindnorm 2050; (hierbij is voor de meeste gebruiksfuncties een klein, middelgroot en groot referentiegebouw gehanteerd)?	In de Streefwaarde studie is er gebruik gemaakt van referentiegebouwen: klein, middel en groot per gebruiksfunctie. De referentiegebouwen zijn hetzelfde als de referentiegebouwen uit de Eindnorm studie van DGMR. De referentiegebouwen uit de Streefwaarde studie zijn echter geschaald vanuit de bijgevoegde parameters. Daarom is er maar 1 set aan parameters per gebruikersfunctie. RVO verwacht dat de referentiegebouwen uit de Eindnorm studie beschikbaar zullen zijn bij aanvang van de daadwerkelijke actualisatie. In de bijlage van de Eindnorm studie staan per gebruikersfunctie alle parameters vermeld, per klein, middel of groot gebouw.
13.	Gebruiksfuncties in de impactanalyse streefdoel 2030	Voor de referentiegebouwen en kostenkengetallen wordt verwezen naar "Impactanalyse streefdoel 2030". Hoe moet omgegaan worden met de gebouwfuncties die niet voorkomen in deze rapportage "Impactanalyse streefdoel 2030": cel, bijeenkomst voor kinderdagverblijf en gezondheid zonder bed?	RVO is voornemens met een beperkt aantal referentiegebouwen voor gebruiksfuncties te werken. Er zal gerekend worden met gebruiksfunctie(s) die op basis van openstelling (deel- of voltijds) representatief is (zijn) voor (een) gebruiksfunctie(s) met vergelijkbare kenmerken.
14.	Kostenkengetallen	Voor gebouwgebonden maatregelen is aangegeven dat gebruik gemaakt dient te worden van de kostenkengetallen uit de "Impactanalyse streefdoel 2030". In de Impactanalyse is slechts rekening gehouden met een tiental verschillende gebouwgebonden maatregelen. De daarvoor gehanteerde kostenkengetallen zijn gebaseerd op de actualisatie investeringskosten maatregelen bestaande utiliteitsbouw 2016 van Arcadis. In het aanbestedingsdocument is ook aangegeven dat alle investerings- en arbeidskosten opnieuw bepaald moeten	Nee. De kostenkengetallen die gebruikt zijn voor de "Impactanalyse streefdoel 2030" betreft de actualisatie uit 2020 van de Arcadis kostenkengetallen uit 2016. De kostenkengetallen uit 2016 waren ook al een actualisatie.

No.	Vindplaats	Vraag	Antwoord
		worden. Moet er voor een beperkt aantal maatregelen dan toch gebruik worden gemaakt van de kostenkentallen uit de Impactanalyse? Is het correct dat de kostenkentallen uit de impactanalyse gebaseerd zijn op verouderde gegevens en dat er ook voor de maatregelen uit de impactanalyse nieuwe kostenkentallen opgesteld moeten worden?	
15.	Voor gebouwgebonden maatregelen is aangegeven dat gebruik gemaakt dient te worden van de kostenkentallen uit de "Impactanalyse streefdoel 2030". In de Impactanalyse is slechts rekening gehouden met een tiental verschillende gebouwgebonden maatregelen.	Hoe moet bij de beoordeling van de gebouwgebonden maatregelen omgegaan worden met verschillende bouwkundige referentiesituaties: de terugverdientijd van een energiezuinig verwarmingstoestel is mede afhankelijk van de kwaliteit van de bouwkundige schil. Moeten hiervoor verschillende referentiesituaties beschouwd worden?	In het betreffende voorbeeld zal de terugverdientijd van het energiezuinig verwarmingstoestel bepaald worden ten opzichte van een vastgestelde uitgangssituatie. De uitgangssituatie betreft: - Een referentietechniek; - Eén kwaliteitsniveau voor de bouwkundige schil.
16.	Validatietool NTA8800	De rekentools die zijn bijgesloten bij de "Impactanalyse streefdoel 2030" zijn van het type NTA8800 validatietool. Hiermee kan (alleen) een energiegebruik berekend worden. Mag deze tool voor de actualisatie van de EML gebruikt worden voor de bepaling van de energiebesparing?	Nee. Er moet gebruik gemaakt worden van de op markt beschikbare NTA8800 software.
17.	Register MS Access database	Aangegeven is dat de grondslagen van de berekeningen in een register moeten worden opgeslagen. Tot welk detailniveau moeten de grondslagen in het register opgenomen worden? Bij een kostencomputatie van een maatregelen wordt een gedetailleerde computatie gemaakt. Naast arbeid en materieel worden verschillende bijkomende materialen en producten beschouwd. Moet al deze informatie gezien de rekenfaciliteit in de microsoft Acces database (i.e. het register) opgenomen worden?	Arbeid, materiaal en materieel moeten als posten worden ingevoerd in het register (Access). De gedetailleerde computatie kan als bestand worden toegevoegd.
18.	Rekenfaciliteit MS Acces database	Aangegeven is dat de Acces database een 'rekenfaciliteit' heeft. Op basis van het meegeleverde format is nog niet helemaal duidelijk waar de demarcatie ligt tussen de berekeningen die de opdrachtnemer uitvoert (in eigen	De berekening van de energiebesparing en de investeringskosten (per post: materiaal, materieel, arbeid) per maatregel worden buiten de Acces database berekend.

No.	Vindplaats	Vraag	Antwoord
		Excels) en welke berekeningen in de database uitgevoerd worden. Met andere woorden: welke berekeningen vinden buiten de Acces database plaats (bijvoorbeeld de berekening van de energiebesparing en de investeringskosten per maatregel), en welke vinden in de Acces database plaats (bijvoorbeeld de berekening van de terugverdientijd). Kunt u aangeven welke berekeningen in de Acces database uitgevoerd worden?	De sommatie van de investeringskosten, de energiekostenbesparing, te CO2-reductie en de terugverdientijd worden in de Acces database uitgevoerd.
19.	Energietarieven	Bij het register is aangegeven dat het energietarief waarbij de maatregel zich terugverdient opgegeven moet worden. Betekent dit dat elke maatregel bij verschillende combinaties van energietarieven doorgerekend moet worden? Moet bij het doorrekenen van gebouwgebonden maatregelen ook rekening worden gehouden met kleine, middelgrote en grote gebouwen of kan hiervoor uitgegaan worden van een bepaald (gemiddeld) energietarief?	Elke maatregel, dus ook die van gebouwgebonden maatregelen, wordt doorgerekend met de verschillende tarieven die gelden voor de staffels van de energiebelasting voor elektriciteit en aardgas. De berekening van de energiekostenbesparing, en de berekening van de terugverdientijd, worden echter in het register uitgevoerd. De opdrachtnemer hoeft slechts de energiebesparing (in kWh, m³ of GJ) en de investeringskosten (in €) te berekenen en aan te leveren. Investeringskosten worden in het register ingevuld onderverdeeld naar arbeids-, materiaal- en materieelkosten. De sommatie hiervan wordt in het register gedaan.
20.	Uitbreiding startlijst	De startlijst zal naar aanleiding van de uitvraag door RVO in de eerste helft van 2021 nog uitgebreid worden. Betreft dit zowel proces/faciliteit maatregelen als gebouwgebonden maatregelen? Vallen deze nieuwe maatregelen onder de optionele aanvullende batches of onder de 200 maatregelen van perceel 1 dan wel de 100 maatregelen van perceel 2?	Dit betreft zowel proces, faciliteit en gebouwgebonden maatregelen. Op basis van de uitbreiding van de startlijst zullen EZK, RVO en Opdrachtnemer(s) gezamenlijk vaststellen hoe de beoogde groslijst voor nieuw door te rekenen maatregelen er uit zal zien. Mochten er meer maatregelen op de groslijst komen te staan dan het huidige begrootte aantal: - 80 voor perceel 1 (60 voor processen, 20 voor faciliteiten); - 20 voor perceel 2; zullen 1 of meer optionele batches in opdracht gegeven worden.

No.	Vindplaats	Vraag	Antwoord
21.	Advies alternatieve maatregel	Aangegeven is dat bij de erkende maatregelen RVO voornemens is om een suggestie voor alternatieve meer CO2 besparende maatregelen te geven. Voor de gebouwgebonden maatregelen is aangegeven dat waar mogelijk een kwantitatieve relatie gelegd moet worden met de wettelijke eindnorm 2050. De impact van een maatregel kan echter sterk afhangen van de andere maatregelen die al in het gebouw zijn getroffen. Kan aangegeven worden aan welke (voorbeeld)situaties gedacht wordt?	Voorbeelden waar RVO aan denkt zijn o.a. betere isolatie en het toepassen van een warmtepomp. Een kwantitatieve bijdrage aan de realisatie van de eindnorm 2050 (in kWh/m ²) hoeft alleen gelegd te worden als dat mogelijk is. Dit bijvoorbeeld met behulp van de t.z.t. beschikbare gegevens om de eindnorm voor 2050 te kunnen bepalen.
22.	Beeldmateriaal	Voor de erkende maatregelen die voor de eerste keer erkend worden zal beeldmateriaal ontwikkeld moeten worden. Valt dit binnen de werkzaamheden van de aanbesteding? Hoe wordt omgegaan met rechten van het beeldmateriaal?	Dit valt binnen de werkzaamheden van de aanbesteding. Het beeldmateriaal moet rechtenvrij zijn zodat het beeldmateriaal in de kennisbank op de website van RVO opgenomen kan worden.
23.	Energielabel	Aangegeven is dat de bijzondere omstandigheid dat bij een bepaald energielabel verondersteld wordt dat een aantal EML maatregelen is getroffen, opnieuw bepaald moet worden. Moeten de nieuwe labels met de NTA8800 bepaald worden? Hoe moet omgegaan worden met de nieuwe klasse-indeling van de labels? Deze is gebaseerd op het aantal kWh/m ² : dezelfde maatregel leidt bij kleine en grote gebouw naar verwachting tot een ander energielabel, omdat het energiegebruik van kleine en grote gebouwen nu eenmaal verschilt. Hoe moet omgegaan worden met de oude (bestaande) labels. Moet de bijzondere omstandigheid voor de oude labels ook opnieuw bepaald worden?	De bijzondere omstandigheden hoeven alleen bepaald te worden voor de nieuwe labelsystematiek op basis van de NTA8800. RVO verwacht dat dit in geringe mate verschuivingen in de labeltoekenning zal resulteren waarmee de nieuwe labels representatief zijn voor de oude labels.
24.	Ecodesign	Aangegeven is dat maatregelen die vallen onder de Ecodesign regeling nu niet op de huidige EML staan. De gegeven voorbeelden van maatregelen lijken vooral gebouwgebonden maatregelen te zijn (ventilatoren, LED verlichting). Deze Eco-design maatregelen horen bij de nieuwe door te rekenen maatregelen. Kan al aangegeven worden welke maatregelen dit precies zijn?	Er is nog niet besloten wat de groslijst met nieuw door te rekenen maatregelen wordt.
25.	Samenstelling klankbordgroep	Aangegeven is dat de opdrachtnemer zorg moet dragen voor de afstemming met brancheorganisatie die niet in de klankbordgroep vertegenwoordigd zijn. Kan aangegeven	In de klankbordgroep 'bevoegde gezagen' zullen enkele deskundigen energiebesparing plaatsnemen de werkzaam zijn voor omgevingsdiensten. Daarnaast zullen medewerkers

No.	Vindplaats	Vraag	Antwoord
		worden welke branche organisaties straks zullen deelnemen aan de klankbordgroep?	van Rijkswaterstaat/Infomil, IPO en VNG deelnemen aan deze klankbordgroep. Bij de klankbordgroep 'brancheorganisaties' zijn in ieder geval de belangrijkste en grootste brancheorganisaties in sectoren welke energiebesparing sterk aangaat vertegenwoordigd. (metaal/meubels/rubber- en kunststof/autobranche/drukkerijen/datacenter/landbouw/vast goed etc) opgenomen. VNO-NCW neemt ook deel aan deze klankbordgroep. De dan definitieve lijst met deelnemers aan de beide klankbordgroepen zal voorhanden zijn bij start van de opdracht.
26.	Klankbordgroep	Worden er aparte klankbordgroepen geformeerd voor perceel 1 en perceel 2?	Nee.
27.	Kosten voor aanwezigheid bij bijeenkomsten	De opdracht is verdeeld in 2 percelen. Opdrachtnemer wordt geacht bij een aantal bijeenkomsten aanwezig te zijn. Voor een opdrachtnemer die beide percelen aanbiedt heeft dit een kostenvoordeel ten gevolg. De kosten drukken relatief het hoogst bij de aanbieder van het kleinere perceel 2. Kan voor de aanwezigheid bij bijeenkomsten een aanvullende budget beschikbaar gesteld worden indien de percelen aan 2 verschillende partijen wordt gegund? Of kan hiervoor tenminste bij de beoordeling van de aanbiedingen gecorrigeerd worden?	Aanbiedingen worden per perceel ingediend. Het is niet mogelijk om het kostenvoordeel van een eventuele gunning op beide percelen te verdisconteren.
28.	Omvang van de opdracht	Hoe wordt in de beoordeling van de aanbiedingen omgegaan met de gevraagde optionele werkzaamheden (3 batches)? Moeten deze optionele werkzaamheden in de totaalprijs verwerkt zijn, of moeten deze apart aangeboden worden?	De opties dienen apart zichtbaar te zijn in de Inschrijving en apart toegevoegd en geprijsd te zijn op het Prijzenblad.
29.	Marktuitlevraag maatregelen RVO	Zijn er, in verband met al met betrekking tot het aantal door te rekenen maatregelen, al resultaten bekend van de marktuitlevraag van RVO die in het voorjaar van 2021 zou plaats vinden?	Nee, deze marktuitlevraag is nog niet gestart.

No.	Vindplaats	Vraag	Antwoord
30.	Online overleg	Kan ervanuit gegaan worden dat het twee wekelijks overleg tussen opdrachtgever en opdrachtnemer(s) in principe online plaatsvindt?	Deze bijeenkomsten zullen in principe online plaatsvinden inderdaad. Indien de situatie het toelaat zal een enkele fysieke bijeenkomst wel gewenst zijn.
31.	Varianten per techniek	Voor perceel 1 en 2 is aangegeven dat in de huidige systematiek er per maatregel meerdere varianten van een techniek ten opzichte van de uitgangssituatie zijn. In het nieuwe format is dit straks één techniek. Betekent dit dat varianten (zoals verschillende Rc-niveaus voor isolatie of varianten zoals IE3 en IE4 ventilatoren) binnen de aanbesteding worden beschouwd als één maatregel maar dat deze voor de doorrekening feitelijk bestaan uit meerdere varianten? En betekent dit ook dat de impact van deze maatregelen bij verschillende gebruiksfuncties voor de gebouwgebonden maatregelen als één maatregel wordt beschouwd?	RVO zal in samenspraak met de opdrachtnemer bepalen voor hoeveel, bijvoorbeeld, verschillende Rc-niveaus voor isolatie een terugverdientijd bepaald dient te worden. De doorrekening van elke variant geldt als één maatregel.
32.	Berekening energiebesparing met register	Voor de berekening van de totale investeringskosten, kosten voor de financiering van de (meer)investering, totale energiebesparing, totale CO2-reductie, energiekostenbesparing en terugverdientijden moet gebruik worden gemaakt van de rekenfaciliteit van het register energiebesparende maatregelen'. De (totale) energiebesparing moet voor bijvoorbeeld de bouwkundige maatregelen toch bepaald worden met de NTA8800. Kan deze ook bepaald worden met het register?	Nee. De energiebesparing van een gebouwgebonden maatregel moet door de opdrachtnemer zelf worden bepaald. De berekening en het resultaat hiervan moeten wel in het register worden opgeslagen.
33.	Berekeningen in register of in excel	Voor de berekening van de totale investeringskosten, kosten voor de financiering van de (meer)investering, totale energiebesparing, totale CO2-reductie, energiekostenbesparing en terugverdientijden moet gebruik worden gemaakt van de rekenfaciliteit van het register. Moeten de berekening van bovengenoemde posten gedurende de looptijd van het project in het register gebeuren of mogen deze ook worden bepaald in een excel bij de opdrachtnemer waarna de brongegevens en berekeningen	Het register voert op basis van de ingevoerde energiebesparing en investeringskosten automatisch de berekeningen van de totale investeringskosten, kosten voor de financiering van de (meer)investering, totale energiebesparing, totale CO2-reductie, energiekostenbesparing en de terugverdientijden uit. RVO denk hiermee de opdrachtnemer(s) een dienst te bewijzen.

No.	Vindplaats	Vraag	Antwoord
		bij de oplevering van de deliverables in een laatste stap worden omgezet naar het register?	RVO wil in ieder geval dat alle (concept) data met doorgerekende maatregelen van de groslijst in het register vastgelegd worden. Dit geldt voor alle (tussentijdse) afgesproken deliverables.
34.	Beoordelingsteam	In paragraaf 5.4.1 staat het beoordelingsteam genoemd. Uit hoeveel personen bestaat dit team? En welke rol hebben zij binnen RVO en binnen deze opdracht?	Per perceel zijn vijf beoordelaars. Het betreft RVO medewerkers van RVO die inhoudelijk bij de actualisatie van de erkende maatregelen betrokken waren en zijn. In het beoordelingsteam voor perceel 2 doet ook de betrokken beleidsmedewerker van het ministerie van BZK mee.
35.	Nederlandse taal	In paragraaf 3.1 staat vermeld, dat het personeel van de Inschrijver de Nederlandse taal beheerst. De aanbidding mag echter ook in de Engelse taal volgens paragraaf 7.3.19. Wat is hiervoor de reden? En op welke wijze gaat u toetsen of het personeel van de Inschrijver de Nederlandse taal beheerst?	De Engelse taal is bedoeld voor buitenlandse Inschrijvers. De beheersing van de Nederlandse taal wordt afgewogen aan het opleidingsniveau en de taalbeheersing in de Inschrijving.
36.	Rekenmodel terugverdiensijd	Op uiterlijk 30 september 2021 levert RVO een aangepaste berekeningsmethode voor de terugverdiensijd aan. Een voorbeeld hiervan is weergegeven in Bijlage 15. De wijze waarop de onderbouwde kostenkentallen hierin zijn opgenomen zijn niet in overeenstemming met de te hanteren voorgeschreven kostenkentallen. Is deze voorgeschreven structuur opgenomen in de aangepaste methode of dient de Opdrachtnemer hiervoor zelf zorg te dragen en gaat het in deze bijlage enkel om een beeld van TVT berekeningsmethode?	De kostenkentallen voor gebouwgebonden maatregelen zullen inderdaad waarschijnlijk niet conform de NTA8800 in de berekeningsmethode opgenomen worden.
37.	Aantal energiebesparingsberekeningen	Begrijpen we het goed dat er voor perceel 2 80(+20) maatregelen doorgerekend moeten worden per referentiegebouw ? Met andere woorden: voor 10 referentiegebouwen betekent dit in totaal dan 1.000 berekeningen voor de energiebesparing en investeringskosten? Dit is nog los van het onderscheid in verschillende uitgangssituaties (?)	Nee, dat is niet de bedoeling. RVO is voornemens met een beperkt aantal gebruiksfuncties te werken. Er zal gerekend worden met gebruiksfunctie(s) die op basis van openstelling (deel- of voltijds) representatief is (zijn) voor (een) gebruiksfunctie(s) met vergelijkbare kenmerken. Er hoeven dus geen 1.000 berekeningen te worden uitgevoerd.

No.	Vindplaats	Vraag	Antwoord
38.	ARVODI	In artikel 6.1 schrijft aanbestedende dienst dat personen die zijn belast met de uitvoering van de opdracht slechts vervangen kunnen worden na goedkeuring van opdrachtnemer. Hoe ziet opdrachtgever dit voor zich in relatie tot deze opdracht?	Opdrachtgever geeft schriftelijke goedkeuring op eventuele vervanging. Opdrachtnemer doet het voorstel tot vervanging van personen alleen in zwaarwegende omstandigheden.
39.	aanbestedingsdocument	Pagina 16, 3.2 worden de kosten voor de tijdsbesteding van een projectleider ook vergoed, is hierin voorzien binnen het project? Zo ja, kan opdrachtgever dit opnemen in de all-in prijs op pagina 25?	De tijdbesteding voor de projectleider kan opgenomen worden in het kostenbegroting.
40.	bijlage 7a en 7b concept OVK	De Diensten worden in beginsel verricht in het kantoor van Opdrachtgever. Opdrachtnemer ziet toegevoegde waarde van haar eigen diensten waarbij specialisten gelijksoortige werkzaamheden op afstand uitvoeren voor overheden. Hier hebben we kennis gebundeld en kan er makkelijk contact gezocht worden/hulp ingeschakeld worden van collega's. Het is voor opdrachtnemer dan ook van belang dat wij onze diensten als zodanig kunnen uitvoeren. Kan opdrachtnemer deze voorwaarden vervangen voor; De diensten worden in beginsel verricht in het kantoor van opdrachtnemer. Wanneer de werkzaamheden dit niet toelaten worden de werkzaamheden uitgevoerd van kantoor van opdrachtnemer. Zo nee waarom niet?	Diensten worden in beginsel verricht in het kantoor van de Opdrachtnemer.
41.	bijlage 7a en 7b concept OVK	Betaling vindt plaats na acceptatie van de resultaten van de Diensten per kwartaal. Hoe lang kan dit moment van 'acceptatie' duren? En welke betaaltermijn wordt hier vervolgens aangehangen?	Volgens artikel 4.1 ARVODI 2018 wordt binnen 30 dagen beoordeeld na levering. Binnen deze termijn vindt al dan niet acceptatie plaats volgens ARVODI 2018. Zolang niet wordt geaccepteerd is Opdrachtgever volgens artikel 4.5 ARVODI 2018 niet gehouden tot betaling. Na acceptatie wordt vervolgens conform artikel 18.1 ARVODI 2018 betaald binnen 30 dagen na de dag van de ontvangst van de desbetreffende factuur, mits deze voldoet aan het bepaalde in de Overeenkomst.
42.	bijlage 7a en 7b concept OVK	Betaling vindt plaats na acceptatie van de resultaten van de Diensten per kwartaal. Hoe ziet deze 'acceptatie' eruit?	Dit is een intern proces.

No.	Vindplaats	Vraag	Antwoord
43.	bijlage 7a en 7b concept OVK	In de Overeenkomst is een optie tot het verlengen van de raamovereenkomst opgenomen. Wat ziet aanbestedende dienst als uitgangspunten om de overeenkomst niet te verlengen?	Daar kan de aanbestedende dienst op dit moment nog geen uitspraak over doen.
44.	bijlage 7a en 7b concept OVK	artikel 2.1 In de Overeenkomst is een optie tot het verlengen van de raamovereenkomst opgenomen. Wat ziet aanbestedende dienst als uitgangspunten om de overeenkomst te verlengen?	Daar kan de aanbestedende dienst op dit moment nog geen uitspraak over doen.
45.	planning	Heeft opdrachtnemer nog een mogelijkheid tot het stellen van vragen na de publicatie van de eerste NVI? Zo nee, hoe wordt dan omgegaan met onduidelijkheden die voortkomen uit de beantwoording van de vragen?	Nee, er is 1 vragenronde. Daar kan de aanbestedende dienst op dit moment nog geen uitspraak over doen.
46.	aanbestedingsdocument artikel 3.3	Bij bullit 5 op pagina 22 stelt u als eis aan geschikt beeldmateriaal per erkende maatregel. Of er geschikt beeldmateriaal is/kan zijn, is volledig afhankelijk van de betreffende maatregel. Sommige maatregelen zijn niet 'zichtbaar' op beeldmateriaal. Kan aanbestedende dienst aangeven hoe we om dienen te gaan met situaties waar maatregelen niet op beeldmateriaal vastgelegd kunnen worden?	Het zal inderdaad niet altijd mogelijk zijn om een (goede) foto van een maatregel te maken. Waar mogelijk zou dat opgelost kunnen worden door bijvoorbeeld een illustratie te maken. Als dat ook niet mogelijk blijkt zal er voor de betreffende erkende maatregelen geen beeldmateriaal in de kennisbank opgenomen worden.
47.	aanbestedingsdocument artikel 3.3	bij bullit 5, pagina 20 schrijft aanbestedende dienst over de bepaling van de acties voor DBO. Wordt DBO (doelmatig beheer en onderhoud) dan ook als erkende maatregel toegevoegd? Op dit moment is DBO niet afdwingbaar. Wanneer DBO niet als maatregel wordt toegevoegd, hoe ziet aanbestedende dienst de haalbaarheid rondom de eisen van DBO in de praktijk voor zich?	Voor elke erkende maatregel wordt bepaald of er acties voor doelmatig beheer en onderhoud (DBO) relevant zijn. Zo ja dan worden deze, zo concreet mogelijk, aan de betreffende erkende maatregel toegevoegd. De ministeries van EZK en BZK onderzoeken momenteel of doelmatig beheer en onderhoud (DBO) beter juridisch geborgd kan worden en daarmee beter te handhaven zal zijn.
48.	aanbestedingsdocument artikel 3.3	In bullet 8 pagina 19 wordt gevraagd om het (tevens) berekenen van de totale investeringskosten. Met totale energiebesparing en totale Co2 reductie.. Kan aanbestedende dienst bevestigen dat hier gevraagd wordt om kerntallen, aangezien dit per locatie waar het wordt toegepast sterk kan verschillen? Zo nee, hoe dient dit dan ingevuld te worden?	Het gaat hier om de investeringskosten bij een bepaalde uitgangssituatie. Mocht het zinnig zijn voor een iets andere uitgangssituatie ook een erkende maatregel in de lijst op te nemen, zal het daarvoor mogelijk zijn andere investeringskosten te bepalen.

No.	Vindplaats	Vraag	Antwoord
49.	aanbestedingsdocument artikel 3.3	In bullet 7 pagina 19 wordt gevraagd om het (tevens) vullen van het register met energiebesparing per energiedrager. Kan aanbestedende dienst bevestigen dat hier gevraagd wordt om kerntallen, aangezien dit per locatie waar het wordt toegepast sterk kan verschillen? Zo nee, hoe dient dit dan bepaald te worden?	Het gaat hier om de energiebesparing bij een bepaalde uitgangssituatie. Mocht het zinnig zijn voor een iets andere uitgangssituatie ook een erkende maatregel in de lijst op te nemen, zal het daarvoor mogelijk zijn een ander energiebesparing te bepalen.
50.	aanbestedingsdocument artikel 3.3	bij bullit 5 pagina 18 schrijft aanbestedende dienst over de het bepalen van de acties voor DBO. Wordt DBO (doelmatig beheer en onderhoud) dan ook als erkende maatregel toegevoegd? Op dit moment is DBO niet afdwingbaar. Wanneer DBO niet als maatregel wordt toegevoegd, hoe ziet aanbestedende dienst de haalbaarheid rondom de eisen van DBO in de praktijk voor zich?	Voor elke erkende maatregel wordt bepaald of er acties voor doelmatig beheer en onderhoud (DBO) relevant zijn. Zo ja dan worden deze, zo concreet mogelijk, aan de betreffende erkende maatregel toegevoegd. De ministeries van EZK en BZK onderzoeken momenteel of doelmatig beheer en onderhoud (DBO) beter juridisch geborgd kan worden en daarmee beter te handhaven zal zijn.
51.	aanbestedingsdocument artikel 3.3	In bullet 6 pagina 17 wordt gevraagd om het (tevens) bepalen van energiebesparing en Co2 reductie. Kan aanbestedende dienst bevestigen dat hier gevraagd wordt om kerntallen, aangezien dit per locatie waar het wordt toegepast sterk kan verschillen? Zo nee, hoe dient dit dan bepaald te worden?	Het gaat hier om de energiebesparing bij een bepaalde uitgangssituatie. Mocht het zinnig zijn voor een iets andere uitgangssituatie ook een erkende maatregel in de lijst op te nemen, zal het daarvoor mogelijk zijn een ander energiebesparing te bepalen.
52.	aanbestedingsdocument artikel 3.3	Bij bullit 3 pagina 17 schrijft aanbestedende dienst over de beschrijving van DBO. Wordt DBO (doelmatig beheer en onderhoud) dan ook als erkende maatregel toegevoegd? Op dit moment is DBO niet afdwingbaar. Wanneer DBO niet als maatregel wordt toegevoegd, hoe ziet aanbestedende dienst de haalbaarheid rondom de eisen van DBO in de praktijk voor zich?	Voor elke erkende maatregel wordt bepaald of er acties voor doelmatig beheer en onderhoud (DBO) relevant zijn. Zo ja dan worden deze, zo concreet mogelijk, aan de betreffende erkende maatregel toegevoegd. De ministeries van EZK en BZK onderzoeken momenteel of doelmatig beheer en onderhoud (DBO) beter juridisch geborgd kan worden en daarmee beter te handhaven zal zijn.
53.	Aanbestedingsdocument eisen medewerker	artikel 3.1 Aanbestedende dienst eist een aantoonbare ervaring en gekwalificeerd met NTA 8800. Deze kwalificatie is pas geldend sinds januari 2021. Hoe ziet aanbestedende dienst aantoonbare ervaring voor zich bij een kwalificatie die pas verplicht is sinds begin 2021? Waarom kiest aanbestedende dienst hiervoor?	De volledige eis uit artikel 3.1 luidt: "Het personeel van de Inschrijver dat op de opdracht ingezet wordt heeft aantoonbare ervaring met de NTA 8800 rekensheets of beschikt over een NL-EPBD certificaat afgegeven op basis van de BRL9500. Ervaring met het

No.	Vindplaats	Vraag	Antwoord
			bepalen van de energieprestatie van gebouwen op basis van de NEN 7120 of ervaring als EPA-U adviseur (BRL 9500-03; BRL 9500-04; BRL 9500-06) wordt als gelijkwaardig gezien." Ervaring met het bepalen van de energieprestatie van gebouwen op basis van de NEN 7120 of ervaring als EPA-U adviseur (BRL 9500-03; BRL 9500-04; BRL 9500-06) is dus ook goed.
54.	03. Aanbestedingsdocument pagina 16 alinea 7 paragraaf 3.1	Aanbestedende dienst eist een aantoonbare ervaring en gekwalificeerd met NTA 8800. Deze kwalificatie is pas geldend sinds januari 2021. Hoe ziet aanbestedende dienst aantoonbare ervaring voor zich bij een kwalificatie die pas verplicht is sinds begin 2021? Waarom kiest aanbestedende dienst hiervoor?	De volledige eis uit artikel 3.1 luidt: "Het personeel van de Inschrijver dat op de opdracht ingezet wordt heeft aantoonbare ervaring met de NTA 8800 rekensheets of beschikt over een NL-EPBD certificaat afgegeven op basis van de BRL9500. Ervaring met het bepalen van de energieprestatie van gebouwen op basis van de NEN 7120 of ervaring als EPA-U adviseur (BRL 9500-03; BRL 9500-04; BRL 9500-06) wordt als gelijkwaardig gezien." Ervaring met het bepalen van de energieprestatie van gebouwen op basis van de NEN 7120 of ervaring als EPA-U adviseur (BRL 9500-03; BRL 9500-04; BRL 9500-06) is dus ook goed.
55.	03. Aanbestedingsdocument pagina 12, alinea 2 paragraaf 2.1	Klopt de aanname van opdrachtnemer dat bedrijven die deelnemen aan MJA en MEE andere maatregelenlijsten krijgen, ongeacht welke activiteiten zij uitvoeren? Zo ja wat is hier de reden voor en is dit wettelijk gezien mogelijk? Zo nee, hoe dient opdrachtnemer dit dan te lezen?	De potentiële inschrijver maakt hier niet de juist aanname. Het kan zijn dat voormalige convenantdeelnemers bedrijfsactiviteiten (vooral processen waarschijnlijk) uitvoeren die nu nog niet op de erkende maatregelenlijst opgenomen zijn. Dan zal hiervoor een nieuwe bedrijfsactiviteit, met bijbehorende erkende maatregelen, bepaald worden.

No.	Vindplaats	Vraag	Antwoord
			Dit geldt overigens ook voor de bedrijfsactiviteiten van vergunningplichtige milieubelastende activiteiten. Deze bedrijven komen namelijk voor het eerst onder de energiebesparingsplicht te vallen. Het ligt voor de hand dat de bedrijfsactiviteiten (vooral processen waarschijnlijk) nog niet op de erkende maatregelenlijst opgenomen zijn.
56.	03. Aanbestedingsdocument pagina 12, alinea 1, artikel 2.1	Valt het ontwikkelen van beeldmateriaal voor nieuwe maatregelen ook binnen deze opdracht?	Ja. Echter alleen voor de nieuwe <u>erkende</u> maatregelen. Niet voor de groslijst van door te rekenen maatregelen.
57.	03. Aanbestedingsdocument pagina 11, alinea 1, artikel 2.1	Aanbestedende dienst spreekt over procesmaatregelen. Zijn dit maatregelen die eerder zijn afgevallen of moeten er nieuwe maatregelen bedacht worden? Wanneer beide niet correct, graag uitleg over wat er met deze maatregelen bedoelt wordt.	In de betreffende alinea wordt gesproken over de huidige erkende maatregelen waarvan nummer van de maatregel begint met een P. Bij voorbeeld PA1 van de lijst Metalektro en MBK-metaal: "Voorkomen van onnodig aanstaan spuitcabineverlichting." Het kan zijn dat bij de komende actualisatie dergelijke maatregelen niet meer op de erkende maatregelenlijst terugkomen omdat de huidige P-maatregelen beperkt van toepassing blijken te zijn. Er moeten in ieder geval nieuwe P-maatregelen bedacht en doorgerekend worden.
58.	03. Aanbestedingsdocument pagina 9, alinea 4, artikel 2.1	Aanbestedende dienst spreekt over de doorrekening naar 7 jaar terugverdientijd. Is dit gebaseerd op de groslijst van 800 maatregelen? Zo nee waar is dit dan op gebaseerd?	De huidige groslijst van ~800 maatregelen is door RVO teruggebracht naar een nieuwe groslijst van ~200 maatregelen. Zie bijlage 16 bij het aanbestedingsdocument. Daarnaast is voorzien in het toevoegen van ~100 nieuwe door te rekenen maatregelen aan de groslijst. Van deze 300 maatregelen zal bepaald moeten worden bij welke (economische) randvoorwaarden ze terug te verdienen te zijn in vijf jaar of minder én in zeven jaar of minder.
59.	03. Aanbestedingsdocument	Is het vaststellen van de erkende maatregellijsten voor vergunningplichte bedrijven onderdeel van deze opdracht? Zo ja, dient dit de gebeuren op basis van de al bestaande	Ja voor bedrijfsactiviteiten van vergunningplichte bedrijven dienen erkende maatregelen bepaald te worden.

No.	Vindplaats	Vraag	Antwoord
	pagina 9, alinea 2, artikel 2.1	lijsten van niet vergunningplichtige bedrijven? Of kunnen dat ook nieuwe maatregelen zijn?	Er worden in de nieuwe opzet geen aparte lijsten samengesteld voor bedrijfstakken, branches etc. Het hoogste aggregatieniveau van een cluster van erkende maatregelen is de 'bedrijfsactiviteit'. Vergunningplichtige en niet-vergunningplichtige bedrijven maken dus gebruik van de erkende maatregelen van dezelfde bedrijfsactiviteit indien van toepassing. Bedrijfsactiviteiten kunnen al op de huidige erkende maatregelen staan. En dat kunnen ook nieuwe bedrijfsactiviteiten met nieuwe erkende maatregelen zijn.
60.	03. Aanbestedingsdocument pagina 8 alinea 5 artikel 2.1	voor opdrachtnemer is het op dit moment niet duidelijk wat er met de lijst functioneel ondersteunende activiteiten dient te gebeuren. Klopt het dat deze herzien/aangepast dienen te worden? Zo nee wat dient hier dan mee te gebeuren?	Bedrijfsactiviteiten met erkende maatregelen voor Faciliteiten zullen naar verwachting op de erkende maatregelenlijst met functioneel ondersteunende activiteiten in de Omgevingsregeling komen te staan. RVO zal t.z.t. de lijsten voor de Omgevingsregeling samenstellen.
61.	03. Aanbestedingsdocument pagina 7 paragraaf 1.2	Aanbestedende dienst geeft aan dat er 800 maatregelen anders worden ingedeeld waarvan er 200 over blijven om door te rekenen. Wat gebeurt er met de andere 600 maatregelen?	De ~800 maatregelen zijn in de basis ~200 unieke maatregelen. Op de lijsten voor de 19 bedrijfstakken komen veel dezelfde maatregelen voor. Deze zijn echter vaak net even anders omschreven of genummerd.
62.		EINDE	